

Швидка Тетяна Ігорівна,
кандидат юридичних наук,
асистент кафедри господарського права,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, Україна, м. Харків
e-mail: Raketa7770@gmail.com
ORCID 0000-0002-6152-2705

doi: 10.21564/2414–990x.147.180056

УДК 346.546

ДО ПИТАННЯ ПРО ІНСТИТУЦІАЛІЗАЦІЮ КОНКУРЕНТНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ В СФЕРІ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Розглянуто проблему господарсько-правового забезпечення та застосування ефективних механізмів реалізації конкурентної політики як напрямку економічної політики держави. Важливим і необхідним механізмом реалізації економічної політики держави є врахування як правових механізмів формування, так і мікро- та макроекономічних ефектів, у тому числі процесів глобалізації.

Формування і реалізація економічної політики держави і, зокрема, конкурентної, вимагає інструментально-інституціонального підходу держави до її функціонування як окремої постійної складової діяльності державного апарату. Важливим аспектом щодо реалізації господарсько-правової політики є диференційований підхід до вирішення завдань залежно від сфер виробництва.

Ключові слова: конкурентна політика держави; економічна політика держави; механізми реалізації; інструменти; функції конкурентної політики держави; деолігархізація.

Швидкая Т. И., кандидат юридических наук, ассистент кафедры хозяйственного права, Национальный юридический университет имени Ярослава Мудрого, Украина, г. Харьков.
e-mail : Raketa7770@gmail.com ; ORCID 0000-0002-6152-2705

К вопросу об институциализации конкурентной политики государства в сфере хозяйствования

Рассмотрена проблема хозяйственно-правового обеспечения и применения эффективных механизмов реализации конкурентной политики как направления экономической политики государства. Важным и необходимым механизмом реализации экономической политики государства является учет как механизмов формирования, так и микро- и макроекономических эффектов, в том числе процессов глобализации.

Формирование и реализация экономической политики государства и, в частности, конкурентной, требует инструментально-институционального подхода государства к ее функционированию, как отдельной постоянной составляющей деятельности государственного аппарата.

Важным аспектом по реализации хозяйственно-правовой политики является дифференцированный подход к решению задач в зависимости от сфер производства.

Ключевые слова: конкурентная политика государства; экономическая политика государства; механизмы реализации; инструменты; функции конкурентной политики государства; деолигархизация.

Вступ. Проблема забезпечення та застосування ефективних механізмів реалізації конкурентної політики як напряму економічної політики держави потребує детального дослідження як з точки зору економічної, так і правової науки. Здебільшого проблемі формування конкурентної політики присвячені праці економістів, але необхідним є вивчення саме правового аспекта даного питання з точки зору практичного застосування умов реалізації механізмів конкурентної політики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема господарсько-правового забезпечення економічної політики держави була предметом уваги багатьох учених економістів і правників. З економічної точки зору питання забезпечення конкурентної політики розкривається в працях А. Голоти (А. Holota), В. Гейця (Heiets V.), К. Кантур (К. Kantur), Л. Куліш (L. Kulish), В. Лагута (V. Lahutin), Г. Філюк (Н. Fyliuk), Ю. Ясько (Yu. Yasko) та інших науковців-економістів. Серед правників необхідно виділити праці О. Бакалінської (О. Bakalinska), О. Безуха (О. Bezukh), О. Верещагіної (О. Vereshchahina), Ю. Журик (Yu. Zhuryk) Д. Задихайла (D. Zadykhailo), Т. Лавренюк (Т. Lavreniuk) присвячені проблемі визначення принципів регулювання ринкової економіки, основною ознакою якої є конкуренція. Але комплексного дослідження господарсько-правового забезпечення конкурентної політики держави та правових механізмів реалізації досі не здійснено.

Актуальність теми обумовлюється необхідністю розгляду правового аспекту механізмів формування та реалізації конкурентної політики держави господарсько-правовими методами і необхідністю розв'язання питання законодавчого закріплення основних положень. Хоча законодавець у змісті ст. 10 Господарського кодексу України виокремив цілу низку напрямів економічної політики, що, власне, можуть вважатися і напрямами-об'єктами господарсько-правової політики, але ні на державному рівні, ні на доктринальному механізми координації їх змісту, інструментального наповнення, завдань та кінцевих результатів не створено. Водночас слід виходити з того, що економічна політика – це системне явище, як, власне, і сама економічна система, а тому має бути спільна координація між зазначеними напрямами політики, щоб отримати загальний кінцевий результат – ефективне функціонування національної економіки у сучасних економічних, економіко-соціальних та політичних умовах.

Тож застосування цілої низки засобів конкурентної політики, як і конкурентного права, повинно мати на меті не тільки забезпечення добросовісної економічної конкуренції, а й відповідати завданням промислової, інноваційної, інвестиційної, зовнішньоекономічної та іншим напрямам економічної політики.

Зазначимо, що проблема системної взаємодії між правовими механізмами зазначених напрямів економічної політики, включаючи антимонопольно-конкурентну, не вивчалася.

Метою публікації є визначення господарсько-правових механізмів формування та реалізації конкурентної політики, через виокремлення необхідних складових конкурентної політики держави та системно-структурних зв'язків конкурентної політики з іншими напрямами економічної політики держави.

Виклад основного матеріалу. Створення та забезпечення конкурентного середовища в рамках функціонування ринкової економіки є основним завданням конкурентної політики держави. Як зазначає Л. Куліш, сутність конкурентної політики визначається через її мету, звідки впливає правильність методів і інструментів її реалізації [1, с. 128]. У цьому сенсі слід додати, що від правильно визначеної мети та функціонального призначення на теоретичному рівні залежить ефективність реалізаційного етапу конкурентної політики держави та її правових механізмів. Конкурентна політика держави як напрям економічної політики держави має основною направленістю оптимізацію функціонування ринків, у тому числі стимулювання змагання учасників ринку та оптимальне узгодження інтересів суб'єктів господарювання і споживачів, недопущення дискримінації та забезпечення рівних умов змагання для конкурентів, доступу всіх суб'єктів на ринки на рівних умовах, недопущення концентрації влади в одних руках та монополізації ринків.

Важливим і необхідним механізмом реалізації економічної політики держави є, по-перше, правове регулювання господарської діяльності, та, по-друге, врахування мікро- та макроекономічних ефектів від застосування тих чи інших засобів правового регулювання, в тому числі врахування процесів глобалізації. Суттєвого значення в цьому процесі набувають державні та суспільні пріоритети щодо розвитку сфер господарювання в тих сферах, що існують та розвиваються. Мова йде як про функціонування ринку в цілому, так і його окремих сфер, секторів, сегментів, галузей, видів виробництв тощо. У кожній сфері виробництва чи галузі економіки необхідним є зокрема дотримання принципів господарювання, визначених у ст. 6 Господарського кодексу [2].

Серед основних ознак ринкової економіки необхідно виділити таке: приватна власність, приватний бізнес, взаємодія на ринках вільних приватних виробників і індивідуальних споживачів; товарно-грошовий оборот; ринкова саморегуляція поряд з державним регулюванням і безумовно, конкуренція між суб'єктами господарювання.

Проблема принципів у господарському обороті висвітлена у працях Т. А. Лавренюк, яка визначає принципи ринкової економіки, принципи господарського права, принципи господарювання та принципи господарсько-правової політики. Зокрема, принципи ринкової економіки науковець пропонує розуміти як базові чинники, що забезпечують функціонування ринкової економіки як економічної системи певного типу та забезпечують відтворення умов її існування. Водночас ці принципи вона розділяє на принципи мікрорівня (пріоритет

приватного інтересу та відносини суб'єкта господарювання із контрагентами, органами контролю та іншими учасниками господарських відносин) та макрорівня (публічно-правові умови господарювання) [3, с. 100].

Як зазначає Д. В. Задихайло, загалом економічну політику держави можна визначити як спеціальну форму реалізації державою власної суверенної економічної влади та відповідних функцій, яка організаційно інституціалізована як особливий тип та процес діяльності, що за своїм механізмом складається з формування та здійснення офіційно затвердженого алгоритму застосування правових засобів державного впливу на зміст, структуру та динаміку внутрішньо-та зовнішньоекономічних відносин, на макроекономічні властивості ринкової рівноваги, шляхом відповідної корекції змісту правового господарського порядку з метою досягнення програмно визначених кількісних та якісних властивостей функціонування національної економічної системи, забезпечення економічного народовладдя та суверенітету України [4].

Формування та реалізація економічної політики держави і, зокрема, конкурентної політики, потребує інструментально-інституційного підходу держави до її функціонування як окремої постійної складової в діяльності державного апарату. Застосування механізмів та інструментів реалізації конкурентної політики передбачає як етап формування і закріплення на законодавчому рівні, так і реалізаційний етап, поряд з визначенням широкого та вузького визначення конкурентної політики.

О. С. Верещагіна визначає конкурентну політику як «державну політику у сфері розвитку економічної конкуренції та діяльності монопольних утворень», розглядаючи її як окремих напрямків економічної політики держави, який є системою законодавчо закріплених принципів, положень, ідей щодо розвитку та забезпечення конкуренції в сфері господарювання, усунення передумов, що сприяють зловживанню монопольним (домінуючим) становищем, з метою розвитку в економіці України конкурентоздатного середовища та реалізації основних завдань економічної політики держави, які втілюються у життя через системну діяльність органів державної влади зі спеціальними організаційно-господарськими повноваженнями [5, с. 4].

Підсумовуючи, спробуємо сформулювати власне визначення конкурентної політики як напряму економічної політики держави, що формується і реалізується з метою забезпечення ефективного функціонування ринкової економіки, і за своєю спрямованістю націлена на: забезпечення загального режиму змагальності в сфері господарювання щодо оптимізації рівноваги між попитом і пропозицією, що забезпечує ефективність виробництва, а також обмеження монополізму в сферах, де його існування суспільно обґрунтоване; виконання завдань інших напрямків економічної політики держави шляхом використання нормативів економічної конкуренції, нормативів економічної концентрації, адміністративно-господарських санкцій за конкретні правопорушення. Важливим у цьому сенсі є досягнення результатів, кінцевим результатом зокрема повинно стати підвищення конкурентоспроможності національного

товаровиробника в умовах економічної глобалізації та технологічного рівня виробничої бази.

Конкурентну політику держави можна розглядати як з економічної, так і з правової точки зору, тобто як економічну конкурентну політику, так і правову конкурентну політику, які разом з тим об'єднані та існують у рамках спільного політико-правового документа держави. Об'єктом економічної конкурентної політики є функціонування інституту економічної конкуренції, в той час як об'єктом конкурентної правової політики є ефективність конкурентного права та законодавства, а також правозастосовної практики, з точки зору завдань конкурентної економічної політики.

Правова конкурентна політика може розглядатись як інструментальна частина реалізації економічної конкурентної політики шляхом застосування господарсько-правових доктринальних позицій щодо ефективності чинного конкурентного законодавства та напрямів і форм його удосконалення або реформування.

Отже, цілі конкурентної політики можуть бути досягнуті лише завдяки поєднанню економічних та правових інструментів реалізації конкурентної політики, які мають бути використані в чіткій взаємодії і збалансованому регулюванні, поряд із врахуванням приватних і публічних інтересів. Досягнення цілей конкурентної політики можливе лише завдяки вдало розробленій стратегії та тактиці, що передбачає досягнення й вирішення масштабних економічних і соціальних завдань, поряд із вирішенням невідкладних, найближчих цілей. Усе це повинно бути зазначено у програмних та прогнозних документах, програмах розвитку, концепціях та інших нормативно-правових актах.

Механізми конкурентної політики держави реалізуються правовими засобами через діяльність антимонопольних органів, основним завданням яких є попередження і припинення порушень антимонопольного регулювання.

Сьогодні ступінь олігархізації ринків, процеси глобалізації та інші фактори повинні бути враховані при розробці нормативно-правових актів стосовно регулювання конкурентних відносин. Важливим є вирішення та подолання рівня олігархізації та монополізації, боротьби із зловживаннями з боку природних монополій та штучних монопольних утворень, порушення умов змагальності і конкурентності на ринку та при здійсненні публічних закупівель, боротьби із антиконкурентними діями суб'єктів господарювання (картелів), та антиконкурентних дій органів державної влади і місцевого самоврядування, запровадження механізмів деолігархізації, методів боротьби із корупцією, подолання порушень у сфері недобросовісної конкуренції та інших невідкладних задач. Все це повинно бути закріплено в програмних і прогнозних документах, прийнятих на державному рівні, згідно із ч. 4 ст. 9 ГК [2]. Прийняття Державної програми економічного розвитку, яка є юридичним документом, зобов'язує органи держави – суб'єкти організаційно-господарських повноважень формувати відповідне інституційне та нормативно-правове поле.

Як зазначає Д. В. Задихайло, з боку держави інституалізація відповідної нормотворчої діяльності часто носить стихійний або формальний характер.

Приймаючи концепції, програми розвитку, законотворці не враховують реальний стан ринку, обставини та реалії сьогодення, умови глобалізації, вплив на владу з боку олігархічних структур [6, с. 6].

Правовий механізм функціонування господарської діяльності в окремих галузях, секторах, видах виробництв може бути реалізований лише з огляду на складові елементи економічної політики держави. Зокрема, такі елементи виділяє Д. В. Задахайло. Підтримуючи науковця, спробуємо узагальнити ці елементи. Першим елементом є забезпечення поєднання публічних і приватних інтересів; другим елементом є необхідність прийняття Державної програми економічного розвитку, яка є юридичним документом, що зобов'язує органи держави – суб'єкти організаційно-господарських повноважень формувати відповідне інституційне та нормативно-правове поле. Програма розвитку конкуренції повинна мати законодавчо визначений характер і мати стратегічний та тактичний аспект. Вона не може мати універсальний характер для всіх ринків, ураховувати специфіку регулювання та впровадження механізмів конкурентної політики на тих чи інших ринках, сферах чи галузях економіки.

Третім елементом є застосування диференційованого підходу в реалізації конкурентної політики залежно від сфер виробництва, сегментів економіки та повинні передбачати засоби захисту економічної конкуренції в тій чи іншій сфері, а також захист від недобросовісних конкурентних практик залежно від ступеня монополізації на цих ринках.

Четвертий – визначення повноважень і завдань органів організаційно-господарських повноважень, на які покладається обов'язок контролю та попередження правопорушень у певних сферах. Необхідне впровадження та удосконалення системи відповідальності такого органу за невиконання покладених на нього повноважень та завдань. У сфері конкурентної політики основним органом регулювання та контролю є Антимонопольний комітет України, який має закріплені завдання і повноваження в законодавчих актах.

П'ятим елементом є врахування засобів стимулювання та розвитку економіки в тих чи інших сферах. Важливим у даному контексті є зміст Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», що фіксує перелік відповідних засобів та умови їх застосування.

Завдання конкурентної політики мають бути сфокусовані на основних напрямках, серед яких зокрема можна виділити 1) протидію монополізації ринку; 2) захист економічної конкуренції від спотворень, зловживань, від недобросовісних методів конкурентної боротьби; 3) деолігархізацію; 4) підтримку умов конкурентності ринку; 5) створення і застосування правил економічної конкуренції як специфічної форми регулювання господарської діяльності в різних секторах і галузях економіки та 6) вирішення засобами конкурентного права інших економічних завдань.

Деолігархізація як напрям економічної політики є складним об'єктом суспільно-політичного та економічно-правового впливу, зокрема з метою досягнення обмеженого впливу суб'єктів економічної влади – господарських

організацій особливого типу, на зміст та параметри агрегатного стану національної економіки ринкового типу. Деолігархізація передбачає боротьбу із монопольними утвореннями, які склалися штучно, та утворюють олігархічні структури часто на суміжних ринках.

Загальна проблема структурно-галузевої, інноваційної, зовнішньоекономічної політики держави передбачає широкий та потужний вплив засобів конкурентної політики, котрий слід націлити на досягнення необхідного рівня економічної концентрації провідних господарських організацій відповідних галузей; стимулювання конкуренції з метою запровадження інновацій та приходу іноземних інвестицій в інноваційній формі; надання державної допомоги із зазначеними цілями. Усі ці засоби можуть забезпечити вихід на міжнародні ринки із конкурентоздатною продукцією, а також як наслідок підвищення конкурентоздатності національної економіки.

Висновки. Процес формування інституційної інфраструктури конкурентної політики як окремого механізму передбачає комплексний підхід вирішення завдяки законодавчим та іншим органам державної влади невідкладних завдань та умов подальшого розвитку і стимулювання конкуренції. Сама діяльність органів держави щодо формування та реалізації політики як особливого виду діяльності держави та громадянського суспільства, потребує інструментально-інституційного підходу держави до її функціонування як окремої постійної складової в діяльності державного апарату, доповненого широкою мережею наукових закладів та експертного середовища тощо.

Створення суспільного інституту формування та реалізації конкурентної політики і застосування дієвих правових механізмів мають бути чітко визначені та закріплені в законодавчих актах конкурентного права. З тим, щоб його основний продукт – прогностичні і програмні документи набули значення постійної складової правового забезпечення економічної конкуренції в Україні.

Формування механізмів реалізації конкурентної політики має передбачати диференційований підхід щодо регулювання в різних сферах економіки. Законодавчі акти щодо різних секторів та сегментів економіки повинні чітко враховувати ступінь олігархізації ринків чи сфер виробництва та передбачати засоби захисту економічної конкуренції в тій чи іншій сфері, а також захист від недобросовісних конкурентних практик. У тих галузях, де монополізація ринків є виправданою та має позитивний ефект і, як наслідок, підвищення конкурентоспроможності даної галузі, необхідно визначати механізми реалізації ринку та захист від зловживань, у тих галузях, де забезпечення конкурентності та економічної багатоманітності є необхідним, важливим є передбачення механізмів реального захисту конкуренції та вільного входу і виходу на ринок суб'єктів господарювання.

Деолігархізація як мета конкурентної політики передбачає застосування господарсько-правових засобів, основною направленістю якої є недопущення монополізації ринків, установлення ефективних параметрів економічної концентрації, заходи нагляду за суб'єктами природних монополій, особливого характеру процесів приватизації та націоналізації тощо.

Список літератури

1. Куліш Л. П. Конкурентна політика у системі інструментів державного регулювання економіки. *Економіка та держава*. № 1. С. 126–131. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/1_2019/23.pdf.
2. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436–IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18–22. Ст. 144.
3. Лавренюк Т. А. Принципи ринкової економіки та принципи господарювання як засадничі положення господарського законодавства. *Проблеми законності*. 2018. Вип. 143 С. 99–107. URL: <http://plaw.nlu.edu.ua/article/view/146663/148856>. doi: <https://doi.org/10.21564/2414-990x.143.146663>.
4. Задахайло Д. В. До концепції правового забезпечення механізму економічної політики держави. *Теорія і практика правознавства*. 2014. № 1 (5). URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/62998/58401>.
5. Верещагіна О. С. Господарсько-правове забезпечення антимонопольно-конкурентної політики в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04. Харків, 2014. 20 с.
6. Задахайло Д. В., Швидка Т. І. Правове регулювання господарської діяльності в окремих секторах економіки (у схемах і таблицях) : навч. посіб. Харків : Право. 2019. 96 с.
7. Лагутін В. Конкурентна політика держави: механізми реалізації. *Вісник КНТЕ*. № 4. 2016. С. 22–37
8. Ясько Ю. Формування державної конкурентної політики в Україні. *Вісник КНТЕУ*. 2013. № 4. С. 24–36. URL: <http://visnik.knteu.kiev.ua/files/2013/04/3.pdf>.
9. Филук Г. М. Високий рівень монополізації української економіки – бар'єр на шляху підвищення її конкурентоспроможності. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Економічні науки*. 2015. Вип. 10. С. 102–109. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkrpuen_2015_10_19.
10. Журик Ю. В. Необхідність систематизації конкурентного законодавства України. Наук.-практ. інтернетконференція 27.02.2014 р. URL: http://www.legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=section&id=22&Itemid=113&lang=en.
11. Геєць В. М. Пріоритети національного економічного розвитку в контексті глобалізаційних викликів : монографія. Ч. 1. Київ, 2008. 389 с. URL: <https://textbooks.studio/natsionalnaya-ekonomika-uchebnik/zakonodavchiy-zahist-ekonomichnoji.html>.

References

1. Kulish, L.P. (2019). Konkurentna polityka u systemi instrumentiv derzhavnoho rehulivannia ekonomiky. *Ekonomika ta derzhava*, 1, 126–131. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/1_2019/23.pdf [in Ukrainian].
2. Hospodarskyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 16.01.2003 r. № 436–IV. (2003). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 18–22, art. 144.
3. Lavreniuk, T.A. (2018). Pryntsypy rynkovoї ekonomiky ta pryntsypy hospodariuvannia yak zasadnychi polozhennia hospodarskoho zakonodavstva [Principles of a market economy and principles of management as the basic provisions of economic legislation]. *Problemy zakonnosti – Problems of Legality*, issue 143, 99–107. URL: <http://plaw.nlu.edu.ua/article/view/146663/148856>. doi: <https://doi.org/10.21564/2414-990x.143.146663> [in Ukrainian].
4. Zadykhailo, D.V. (2014). Do kontseptsii pravovoho zabezpechennia mekhanizmu ekonomichnoi polityky derzhavy. *Teoriia i praktyka pravoznavstva*, 1 (5). URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/62998/58401> [in Ukrainian].
5. Vereshchahina, O.S. (2014). Hospodarsko-pravove zabezpechennia antymonopolno-konkurentnoi polityky v Ukraini. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].
6. Zadykhailo, D.V., Shvydka, T.I. (2019). Pravove rehulivannia hospodarskoi diialnosti v okremykh sektorakh ekonomiky (u skhemakh i tablytsiakh). Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].
7. Lahutin, V. (2016). Konkurentna polityka derzhavy: mekhanizmy realizatsii. *Visnyk KNTE*, 4, 22–37 [in Ukrainian].

8. Yasko, Yu. (2013). Formuvannya derzhavnoi konkurentnoi polityky v Ukraini. *Visnyk KNTEU*, 4, 24–36. URL: <http://visnik.knteu.kiev.ua/files/2013/04/3.pdf>. [in Ukrainian].

9. Fylyuk, H.M. (2015). Vysoky riven monopolizatsii ukrainskoi ekonomiky – bar'ier na shliakhu pidvyshchennia yii konkurentospromozhnosti. *Visnyk Kamianets-Podilskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Ohiiienka. Ekonomichni nauky, issue 10*, 102–109. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkpnue_2015_10_19 [in Ukrainian].

10. Zhuryk, Yu.V. (2014). Neobkhdnist systematyzatsii konkurentnoho zakonodavstva Ukrainy. *Nauk.-prakt. internetkonferentsiia 27.02.2014 r.* URL: http://www.legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=section&id=22&Itemid=113&lang=en.

11. Heiets, V.M. (2008). Priorytety natsionalnoho ekonomichnoho rozvytku v konteksti hlobalizatsiinykh vyklykiv. Part 1. URL: <https://textbooks.studio/natsionalnaya-ekonomika-uchebnik/zakonodavchiy-zahist-ekonomichnoji.html> [in Ukrainian].

Shvydka T. I., PhD in Law, Assistant Lecturer, Department of Economic Law, Yaroslav Mudryi National Law University, Ukraine, Kharkiv.

e-mail : Raketa7770@gmail.com ; ORCID 0000-0002-6152-2705

On the issue of the question of the competition policy's institutionalization in the state in the field of economy

The article is devoted to the problem of economic and legal support and the use of effective mechanisms for implementing competition policy as a direction of economic policy of the state. An important and necessary mechanism for implementing the state's economic policy is to take into account both legal mechanisms of formation and micro- and macroeconomic effects, including processes of globalization. The formation and implementation of the economic policy of the state and, in particular, of competition policy, requires an instrumental-institutional approach of the state to its functioning, as a separate permanent component of the activity of the state apparatus. The formation of a public institute for the implementation of competition policy and the application of effective mechanisms should be clearly defined and enshrined in legislative acts and program and forecast documents. Achieving the goals of competition policy is possible only through a well-developed strategy and tactics, which implies the achievement and resolution of large-scale economic and social problems, together with the solution of urgent, immediate goals. An important aspect in the implementation of economic and legal policy is a differentiated approach to solving problems depending on the areas of production. Legislation in different sectors and segments of the economy should clearly take into account the degree of oligarchization of markets or areas of production, and provide remedies for economic competition in a particular area, as well as protection against unfair competitive practices. In those sectors where market monopolization is justified and has a positive effect, and as a consequence of improving the competitiveness of the industry, it is necessary to determine the mechanisms of market implementation and special protection against abuse.

Deoligarchization as the goal of competition policy, provides for the use of economic and legal means, the main focus of which is to prevent monopolization of markets, the establishment of effective parameters of economic concentration, measures of supervision of subjects of natural monopolies, the special nature of privatization and nationalization processes, and the like.

Keywords: state competition policy; state economic policy; mechanisms of implementation; tools; functions of state competition policy; deoligarchization

Рекомендоване цитування: Швидка Т. І. До питання про інституціалізацію конкурентної політики держави в сфері господарювання. *Проблеми законності*. 2019. Вип. 147. С. 131–139. doi: <https://doi.org/10.21564/2414-990x.147.180056>.

Suggested Citation: Shvydka, T.I. (2019). Do pytan'nia pro instytuttsializatsiiu konkurentnoi polityky derzhavy v sferi hospodariuvannia [On the issue of the question of the competition policy's institutionalization in the state in the field of economy]. *Problemy zakonnosti – Problems of Legality, issue 147*, 131–139. doi: <https://doi.org/10.21564/2414-990x.147.180056> [in Ukrainian].

Надійшла до редколегії 07.10.2019 р.